

Vec C-66/21

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

29. január 2021

Vnútroštátny súd:

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

28. január 2021

Žalobca:

O. T. E.

Žalovaný:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Žalobca požiadal o azyl v Holandsku po tom, ako podal žiadosti o azyl v Taliansku a Belgicku. Holandskému azylovému orgánu oznámil, že v Taliansku sa stal obeťou obchodníkov s ľuďmi. Azylový orgán odmietol posúdiť jeho žiadosť z dôvodu, že na základe predchádzajúcich žiadostí je na posúdenie príslušné Taliansko. Proti rozhodnutiu tohto orgánu, predmetom ktorého je aj odovzdanie žalobcu do Talianska, sa žalobca bránil.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Vo veci dožiadania o prijatie späť podaného na základe nariadenia č. 604/2013 Holandskom Taliansku vyvstáva otázka, ako sa má vykladať článok 6 smernice 2004/81 a záruky (ako je čas na premyslenie a povolenie na pobyt v súvislosti s nezákonným obchodovaním s ľuďmi), ktoré sú v ňom stanovené pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí tvrdia, že sa stali obeťami nezákonného obchodovania s ľuďmi. Článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

Otázka 1a: Keďže Holandsko opomenulo upraviť vo svojom vnútroštátnom práve začiatok plynutia času na premyslenie zaručeného v článku 6 ods. 1 smernice 2004/81, má sa toto ustanovenie vykladať v tom zmysle, že čas na premyslenie začína zo zákona plynúť odo dňa, keď štátny príslušník tretej krajiny ohlásí (oznámí) holandským orgánom nezákonné obchodovanie s ľuďmi?

Otázka 1b: Keďže Holandsko opomenulo upraviť vo svojom vnútroštátnom práve dĺžku trvania času na premyslenie zaručeného v článku 6 ods. 1 smernice 2004/81, má sa toto ustanovenie vykladať v tom zmysle, že plynutie času na premyslenie zo zákona skončí podaním oznámenia vo veci nezákonného obchodovania s ľuďmi alebo vyjadrením dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny o tom, že upúšťa od podania oznámenia?

Otázka 2: Majú sa pod príkazmi na vyhostenie v zmysle článku 6 ods. 2 smernice 2004/81 rozumieť aj opatrenia na vyhostenie štátneho príslušníka tretej krajiny z územia členského štátu na územie iného členského štátu?

Otázka 3a: Bráni článok 6 ods. 2 smernice 2004/81 tomu, aby počas plynutia času na premyslenie zaručeného podľa článku 6 ods. 1 tejto smernice bolo vydané rozhodnutie o odovzdaní?

Otázka 3b: Bráni článok 6 ods. 2 smernice 2004/81 tomu, aby počas plynutia času na premyslenie zaručeného podľa článku 6 ods. 1 tejto smernice bolo vykonané už vydané rozhodnutie o odovzdaní alebo aby sa pripravil jeho výkon?

Citované predpisy práva Únie

Článok 2, článok 17 ods. 1, článok 18 ods. 1 písm. d) a článok 19 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31) (ďalej len „nariadenie 604/2013“)

Články 2, 6 a 17 smernice Rady 2004/81/ES z 29. apríla 2004 o povoleniach na trvalý pobyt, vydávaných štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obeťami nezákonného obchodovania s ľuďmi alebo ktorí boli predmetom konania umožňujúceho nelegálne prísťahovalectvo a ktorí spolupracovali s príslušnými orgánmi (Ú. v. EÚ L 261, 2004, s. 19; Mim. vyd. 19/007, s. 69) (ďalej tiež „smernica 2004/81“)

Článok 3 ods. 3 smernice Rady 2001/40/ES z 28. mája 2001 o vzájomnom uznávaní rozhodnutí o vyhostení štátnych príslušníkov tretích krajín (Ú. v. ES L 149, 2001, s. 34; Mim. vyd. 19/004, s. 107) (ďalej len „smernica 2001/40“)

Článok 3 bod 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 2008, s. 98) (ďalej len „smernica 2008/115“)

Citované vnútroštátne predpisy

Článok 8 písm. k), článok 30 ods. 1 a článok 60 Vreemdelingenwet 2000 (zákon o cudzincoch z roku 2000)

Oddiely A4/1, B8/3.1. a C2/5 Vreemdelingencirculaire (obežník o cudzincoch)

Krátky opis skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Žalobca 26. apríla 2019 požiadal o azyl v Holandsku po tom, ako predtým podal tri žiadosti o azyl v Taliansku a jednu žiadosť o azyl Belgicku. Počas predbežného výsluchu uviedol, že ho ohrozovali a zneužili osoby z prostredia organizovaného zločinu.
- 2 Dňa 3. júna 2019 Holandsko dožiadalo Taliansko, aby žalobcu prijalo späť podľa článku 18 ods. 1 písm. d) nariadenia 604/2013. Taliansko 13. júna 2019 vyhlásilo, že s tým súhlasí.
- 3 Dňa 30. júla 2019 žalobca oznámil, že v Taliansku bol obeťou nezákonného obchodovania s ľuďmi a že jedného z dotknutých páchatel'ov spoznal v holandskom príjímacom zariadení. Vypočula ho o tom cudzinecká polícia. Aj

keď žalobca chcel podať oznámenie vo veci nezákonného obchodovania s ľuďmi už pri tejto príležitosti, napokon bolo zaprotokolované až 3. októbra 2019.

- 4 Žalobcovi nebol poskytnutý čas na premyslenie podľa článku 6 smernice 2004/81 a ani mu nebolo udelené dočasné povolenie na pobyt v súvislosti s obchodovaním s ľuďmi.
- 5 Rozhodnutím z 12. augusta 2019 žalovaný odmietol spracovanie žiadosti žalobcu o udelenie dočasného povolenia na pobyt pre žiadateľa o azyl s odôvodnením, že podľa nariadenia 604/2013 je na to príslušné Taliansko. V tomto rozhodnutí bolo aj nariadené odovzdanie žalobcu talianskym orgánom.
- 6 Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca žalobu.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 7 Žalobca je toho názoru, že jeho žiadosť mal žalovaný podľa článku 17 ods. 1 nariadenia 604/2013 obsahovo posúdiť.
- 8 Podľa názoru vnútroštátneho súdu toto odvolávanie sa na nariadenie 604/2013 v kontexte rozsudku Súdneho dvora z 23. januára 2019, M. A. a i. (C-661/17 ECLI:EU:C:2019:53) neobstojí. Žalobca nepreukázal, že sú tu mimoriadne okolnosti, pre ktoré je žalovaný povinný využiť túto svoju právomoc.
- 9 To, že sa v súvislosti s nezákonným obchodovaním s ľuďmi stal obeťou násilia alebo hrozieb, žalobca prvý krát uviedol 30. júla 2019. V dôsledku toho si vnútroštátny súd kladie otázku, či mu preto v nejaký konkrétny čas po tomto dátume mal byť podľa článku 6 smernice 2004/81 poskytnutý čas na premyslenie a ak áno, či žalovaný aj bez poskytnutia tohto času na premyslenie smel prijať opatrenia na vyhostenie žalobcu z Holandska. Vzniká aj otázka, či je napadnuté rozhodnutie príkazom na vyhostenie.
- 10 Podľa názoru žalovaného žalobcovi nemusel byť priznaný čas na premyslenie podľa článku 6 smernice 2004/81. Podľa ustanovení holandskej právnej úpravy o cudzincoch má oprávnenie poskytnúť čas na premyslenie iba Koninklijke Marechaussee (Kráľovská garda, Holandsko) (príslušná okrem iného na zabezpečenie vonkajších hraníc) a polícia, a nie on sám. Otázka, či mal alebo nemal byť priznaný čas na premyslenie, preto podľa názoru žalovaného ani nemôže byť predmetom tohto konania.
- 11 Navyše, podľa názoru žalovaného žalobcov čas na premyslenie skončil na základe jeho oznámenia. Žalobca tak už nemá záujem na tom, aby sa skúmalo, či mu mal byť poskytnutý čas na premyslenie. Okrem toho ide o legálny pobyt, pričom zo smernice 2004/81 vyplýva, že čas na premyslenie sa poskytuje iba osobám bez platného povolenia na pobyt.

- 12 Napokon, podľa názoru žalovaného prípadný čas na premyslenie nebránil vydaniu napadnutého rozhodnutia, pretože rozhodnutie o odovzdaní nie je príkazom na vyhostenie v zmysle článku 6 smernice 2004/81. Vyhostenie sa v tejto súvislosti má chápať ako vyhostenie mimo Európskej únie, o čo v prípade odovzdania podľa nariadenia 604/2013 nejde.
- 13 Žalovaný pritom poukazuje na článok 2 smernice 2004/81, ktorý definuje pojmy „príkaz na vyhostenie“ a „opatrenie na výkon príkazu na vyhostenie“. Podľa jeho názoru tieto definície spočívajú na smernici 2001/40, cieľom ktorej je vyhostenie z Európskej únie. Podľa článku 3 ods. 3 smernice 2001/40 sa ustanovenia nariadenia 604/2013 uplatňujú bez obmedzenia. Naproti tomu z článku 2 a článku 19 tohto nariadenia vyplýva, že používajú pojem vyst'ahovania, resp. vyhostenia, avšak tento pojem nie je postavený na roveň pojmu odovzdania.

Stručné odôvodnenie prejudiciálneho konania

- 14 Podľa názoru vnútroštátneho súdu má žalobca ešte stále záujem na tom, aby sa skúmalo, či mu po podaní oznámenia mal byť poskytnutý čas na premyslenie. Pri skúmaní rozhodnutia o odovzdaní z 12. augusta 2019 vnútroštátny súd zohľadňuje skutkový stav a okolnosti, ktoré boli zistené po tomto dátume alebo sa po tomto dátume udiali. Zostáva však otázka, či žalovaný mohol vydať toto napadnuté rozhodnutie zákonným spôsobom.
- 15 Vnútroštátny súd nevidí žiadny právny základ pre názor žalovaného, podľa ktorého sa čas na premyslenie má priznávať len cudzincom, ktorí sa podľa vnútroštátneho práva zdržiavajú na území členského štátu neoprávnenne. Článok 6 ods. 3 smernice 2004/81 jednoznačne naznačuje niečo iné.
- 16 Článok 6 ods. 1 smernice 2004/81 bol v Holandsku prebratý len rámcovo do politických pokynov. Podľa judikatúry tým nebola splnená implementačná povinnosť. Uznáva to aj samotný žalovaný. Nie je upravené ani trvanie ani začatie plynutia času na premyslenie. Taktiež nie je záväzne stanovené, ktorý orgán je príslušný poskytnúť čas na premyslenie alebo konštatovať, že tento čas začal plynúť. Stanovisko žalovaného, že priznať čas na premyslenie sú oprávnení iba úradníci Kráľovskej gardy alebo polície, preto nemá oporu v práve.
- 17 Smernica 2004/81 mala byť prebratá najneskôr 6. augusta 2006. Vzniká preto otázka, aké dôsledky toto neprebratie má. Článok 6 ods. 1 tejto smernice je dostatočne určitý na to, aby ho vnútroštátny súd mohol uplatniť. Iné chápanie by zásadným spôsobom negatívne narušilo potrebný účinok práva Únie v tomto rámci a zdá sa byť nezlučiteľné s veľkým záujmom orgánov Únie a členských štátov na boji proti nezákonnému obchodovaniu s ľuďmi a s tým súvisiacej inej kriminalite.
- 18 Vzniká preto otázka, ako sa má vykladať článok 6 smernice 2004/81 a záruky, ktoré sú v ňom stanovené pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí tvrdia, že sa stali obeťou nezákonného obchodovania s ľuďmi. O tom predkladá

vnútroštátny súd Súdnemu dvoru prvú prejudiciálnu otázku týkajúcu sa času na premyslenie zaručeného týmto ustanovením.

- 19 Druhá prejudiciálna otázka sa týka definície pojmu „vyhostenie“. Žalovaný po prvé uviedol, že pod pojmom vyhostenia v zmysle článku 6 ods. 2 smernice 2004/81 sa má rozumieť vyhostenie cudzinca z územia akéhokoľvek členského štátu Únie, resp. schengenského priestoru. Odvoláva sa pritom na články 2 a 3 ods. 3 smernice 2001/40.
- 20 Podľa názoru vnútroštátneho súdu tieto ustanovenia nie sú uplatniteľné, medziiným preto, lebo predmetom rozhodnutia žalovaného o odovzdaní nie je uznanie príkazu na vyhostenie vydaného iným členským štátom.
- 21 Vnútroštátny súd je ďalej tej mienky, že keby podľa práva Únie členský štát mohol vydať rozhodnutie o vyhostení cudzinca z Únie, neexistovala by potreba smernice o vzájomnom uznávaní a dodržiavaní takých rozhodnutí, pretože také rozhodnutie vydané v rámci tejto právomoci by bolo záväzné aj bez koordinácie. Práve vtedy, keď má príkaz na vyhostenie za následok iba vyhostenie z *územia niektorého členského štátu*, sa vyžaduje únijnoprávna regulácia vzájomného uznávania vnútroštátnych príkazov na vyhostenie, aby sa tak dosiahol želaný výsledok vyhostenia z Únie.
- 22 Po druhé sa žalovaný pri svojom výklade pojmu „vyhostenie“ odvoláva na smernicu 2008/115. Podľa názoru vnútroštátneho súdu však z tejto smernice nemožno vyvodiť, že pod „príkazom na vyhostenie“ v zmysle článku 6 ods. 1 smernice 2004/81 sa má rozumieť vyhostenie z územia členských štátov, tým skôr, že smernica 2008/115 bola vydaná niekoľko rokov po smernici 2004/81 a nesleduje ten istý cieľ.
- 23 Aj článok 3 bod 5 smernice 2008/115 definuje pojem „odsun“ ako „fyzický transport z členského štátu“ na účely vykonania povinnosti návratu. Z vykonania povinnosti návratu, t. j. povinnosti vrátiť sa do krajiny pôvodu alebo do inej krajiny, ktorá je ochotná dotknutého cudzinca prijať, logicky vyplýva, že odsun z členského štátu sa *podľa smernice 2008/115* nemôže uskutočniť do iného členského štátu.
- 24 Žalovaný pri výklade pojmu „vyhostenie“ napokon poukazoval na článok 2 a článok 19 nariadenia 604/2013 a uplatňoval, že toto nariadenie nestavia rozhodnutie o odovzdaní na roveň vyhosteniu v zmysle článku 6 smernice 2004/81.
- 25 Vnútroštátny súd v tom nevidí argument na podporu stanoviska zastávaného žalovaným. Pre skúmanie napadnutého rozhodnutia, ktoré predstavuje rozhodnutie o odovzdaní podľa nariadenia 604/2013, je rozhodujúce, či sa aj opatrenia na vyhostenie štátneho príslušníka tretej krajiny z územia jedného členského štátu na územie iného členského štátu majú považovať za príkaz na vyhostenie v zmysle článku 6 ods. 2 smernice 2004/81. Za účelom získania istoty

o obsahu pojmu „vyhostenie“ v zmysle tohto článku 6 preto vnútroštátny súd predkladá Súdnemu dvoru druhú prejudiciálnu otázku.

- 26 Podľa článku 6 ods. 2 smernice 2004/81 nie je možné vykonať „voči nim (dotknutým štátnym príslušníkom tretej krajiny) žiadny príkaz na vyhostenie“. Podľa presvedčenia vnútroštátneho súdu to znamená, že počas plynutia času na premyslenie nesmú byť ani vydávané nové príkazy na vyhostenie, ktoré sa ešte majú vykonať. Príkaz na vyhostenie z územia jedného členského štátu na územie iného členského štátu (ktorý sa má vykonať) by sa preto, ak je odpoveď na druhú otázku kladná, mohol považovať za príkaz na vyhostenie v zmysle tejto smernice.
- 27 Zdá sa, že charakter času na premyslenie garantovaného podľa článku 6 ods. 1 smernice 2004/81 v tomto prípade bráni tomu, aby v tomto čase bolo vydané rozhodnutie o odovzdaní akým je žalobcom napadnuté rozhodnutie. Žalovaný však výslovne zastáva opačné stanovisko.
- 28 Za účelom získania istoty o správnom výklade smernice vnútroštátny súd predkladá Súdnemu dvoru tretiu prejudiciálnu otázku.

PRACOVNÝ DOKUMENT